

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ
ΙΗ΄ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΣΤ΄
Παρασκευή 5 Φεβρουαρίου 2021

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κυρία Αραμπατζή.

Επόμενη είναι η τρίτη με αριθμό 352/25-1-2021 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Η΄ Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτού Β3΄ Νότιου Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Σοφίας Σακοράφα προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος διασποράς μεταλλαγμένου κορωνοϊού από τα μινκ».

Κυρία Σακοράφα, καλημέρα σας, έχετε δύο λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής): Καλημέρα, κύριε Πρόεδρε και σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κυρία Υπουργέ, η ερώτησή μου αφορά σε ένα σοβαρό ζήτημα που ελπίζουμε να μην αποβεί και επικίνδυνο. Πρόκειται για τις αποδεδειγμένες μεταλλάξεις του κορωνοϊού στα μινκ και τον κίνδυνο διασποράς αυτών και στους ανθρώπους. Το πρόβλημα υπάρχει στην Ελλάδα από τον Νοέμβριο και επιβεβαιώθηκε και επίσημα τον Δεκέμβριο από το ΕΚΕΤΑ. Η αντιμετώπιση ήταν μάλλον ελλιπής και πρόχειρη, θα έλεγα. Εφαρμόστηκε μαζική θανάτωση μόνο στην πρώτη μολυσμένη μονάδα και είναι άγνωστο τι έγινε με τα προϊόντα εκδοράς. Πάντως, υπήρξε σοβαρή καθυστέρηση στην ενημέρωση προς τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων για την ανίχνευση της μετάλλαξης και για την επιβεβαίωση της αναδυόμενης ασθένειας.

Με βάση τα επιστημονικά δεδομένα για την πιο ασφαλή αντιμετώπιση, προτείνεται η θανάτωση των ζώων στα προσβεβλημένα εκτροφεία, αλλά και στα γειτονικά τους σε ικανή απόσταση, η εκταφή και η αποτέφρωση των νεκρών ζώων και η αποτέφρωση όλων των δερμάτων.

Στην ερώτησή μου ανέφερα ότι στην Ελλάδα έχει επιβεβαιωθεί μετάλλαξη και διασπορά σε μινκ και σε ανθρώπους που ασχολούνται με την εκτροφή τους σε δεκαπέντε εκτροφεία στη Δυτική Μακεδονία, ενώ ανιχνεύθηκε το μεταλλαγμένο στέλεχος Y453F σε πέντε τουλάχιστον κρούσματα σε ανθρώπους.

Ήδη, τα σημερινά στοιχεία λένε ότι από τις είκοσι εννέα μονάδες που ελέγχθηκαν ως ύποπτες λόγω συμπτωμάτων ή κρουσμάτων σε ζώα ή ανθρώπους, βρέθηκαν είκοσι ένα θετικά. Η ανακοίνωση λέει για περίπου είκοσι.

Στη φάση που βρισκόμαστε υπάρχει επιστημονική αβεβαιότητα για πολλές πτυχές του φαινομένου του νέου κορωνοϊού, κυρία Υπουργέ και οι έρευνες, βεβαίως, εξελίσσονται. Όμως, είναι ένας κίνδυνος οι μεταλλάξεις του ιού να έχουν επιπτώσεις στην ανθρώπινη ικανότητα για παραγωγή αντισωμάτων, στις επαναλοιμώξεις, αλλά και στην αποτελεσματικότητα των εμβολίων.

Στις 12-1-2021 ανακοινώθηκε και επίσημα με βάση τα στοιχεία του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, ότι μεταλλαγμένα στελέχη του κορωνοϊού εντοπίστηκαν σε εκατόν είκοσι θετικά δείγματα κατοίκων σε Κοζάνη, Γρεβενά και Καστοριά, περιοχές που έχουν εκτροφεία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Η διασπορά, λοιπόν, ήδη υπάρχει και συνεχίζεται. Αυτό σημαίνει ότι δεν εφαρμόστηκε σωστή πολιτική υγειονομικής προστασίας.

Ρωτάω, λοιπόν, τα εξής: Υπάρχει θέμα αναζήτησης ευθυνών για την προαναφερόμενη πλημμυλή αντιμετώπιση; Κυρίως, όμως, ποια συγκεκριμένα μέτρα θα εφαρμόσει η Κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κατάστασης;

Θα κλείσω, λέγοντας ότι θεωρούμε δεδομένο ότι κάθε μέτρο υγειονομικής προστασίας θα πρέπει να συνοδεύεται και από την άμεση και πλήρη στήριξη της πολιτείας προς τους πληττόμενους επαγγελματίες του χώρου.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εγώ ευχαριστώ, κυρία Σακοράφα και για τον χρόνο.

Θα απαντήσει η Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κυρία Φωτεινή Αραμπατζή.

Ορίστε, κυρία Φωτεινή Αραμπατζή, έχετε τον λόγο. Έχετε τρία λεπτά στη διάθεσή σας και σας παρακαλώ πολύ να μην πάμε πάλι στα εννέα.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ.

Κυρία συνάδελφε, κατ' αρχάς να συμφωνήσουμε πως σε ό,τι έχει να κάνει με τη δημόσια υγεία των ζώων, πολλώ δε μάλλον των ανθρώπων, επιβάλλεται να τοποθετούμαστε στον δημόσιο λόγο με στοιχεία και τεκμηρίωση, γιατί η διασπορά αβάσιμων και, πολύ περισσότερο, ψευδών ειδήσεων είναι ικανή να δημιουργήσει συνθήκες σύγχυσης, φόβου, ακόμα και πανικού στην κοινή γνώμη. Σε κάθε περίπτωση νομίζω ότι αντιλαμβανόμαστε όλοι εδώ μέσα ότι αυτό δεν μπορεί να αποτελεί πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης.

Το ξεκαθαρίζω αυτό από την αρχή, κυρία συνάδελφε, γιατί στην ερώτησή σας μας εγκαλείτε ουσιαστικά γιατί δήθεν η αντιμετώπιση στη χώρα μας των κρουσμάτων κορωνοϊού σε μινκ ήταν απολύτως ελλιπής. Έτσι λέτε και έτσι είπατε και τώρα στην εκφώνηση της ερωτήσεως.

Θα σας πω εγώ μία πρώτη ανακρίβεια και θα το αιτιολογήσω, γιατί προφανώς δεν γνωρίζετε ότι η αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου μας, αμέσως μετά την πρώτη παγκοσμίως καταγεγραμμένη εμφάνιση κρούσματος covid-19 στις 26 Απριλίου 2020 σε εκτρεφόμενα μινκ στην Ολλανδία, προέβη στη σύνταξη και αποστολή ενημερωτικών εγγράφων μέσα σε τέσσερις, πέντε μέρες, στις 4 Μαΐου του 2020, πολύ πριν την ανίχνευση του πρώτου κρούσματος στη χώρα –μιλάμε για τον Μάιο του 2020- σχετικά με την εξέλιξη της κατάστασης, ενώ εξέδωσε και σαφείς οδηγίες με έγγραφα στις 15-10-2020 και στις 11-11-2020 αντίστοιχα, για την ενίσχυση των κτηνιατρικών ελέγχων και την ανάγκη τήρησης αυστηρών μέτρων βιοασφάλειας. Επιπλέον, κατέστρωσε ήδη από τότε πρωτόκολλο δειγματοληψίας και περιέγραψε επακριβώς τον ορισμό του «ύποπτου κρούσματος».

Όλα αυτά, κυρία συνάδελφε, γίνονται τον Μάιο του 2020, έξι μήνες πριν από το πρώτο κρούσμα στη χώρα, έξι μήνες πριν από το πρώτο κρούσμα με τα μινκ στη Δανία!

Τι έγινε μετά; Αφού εντοπίστηκε το πρώτο επιβεβαιωμένο κρούσμα του ιού SARS-Cov-2 στις 13 Νοεμβρίου του 2020 σε οικογενειακή εκτροφή με συμπτωματικά μινκ στην Κοζάνη, αμέσως η αρμόδια Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής εισηγήθηκε –και έγινε δεκτό- τη θανάτωση και υγειονομική ταφή όλων των ζώων της μολυσμένης μονάδας –δύομισι χιλιάδες στον αριθμό- βασιζόμενη στην αρχή της προφύλαξης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Υφυπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, μία μικρή ανοχή γιατί είναι και θέματα Δημόσιας Υγείας, ξέρετε, που ενδιαφέρουν.

Γιατί ίσχυσε αυτή η αρχή της προφύλαξης; Ίσχυσε σε μία εκτρεφόμενη μονάδα, ώστε να μην εξαπλωθεί το κρούσμα.

Τα ζώα θανατώθηκαν και ενταφιάστηκαν, σε αντίθεση με αυτό το οποίο λέτε, εντός του περιφραγμένου χώρου της εκτροφής, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης και της

ενωσιακής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση των πρωτοεμφανιζόμενων ασθενειών και το σχετικό πρωτόκολλο. Και βεβαίως ο υπεύθυνος της εκτροφής θα αποζημιωθεί με την έκδοση της σχετικής ΚΥΑ αποζημίωσης. Τονίζω ότι κανένα προϊόν εκδοράς από την ανωτέρω εκτροφή δεν προωθήθηκε στο εμπόριο.

Επομένως, δεύτερη ανακρίβεια, αγαπητή κυρία συνάδελφε, όταν λέτε «τα προϊόντα εκδοράς προωθήθηκαν κατά πάσα πιθανότητα». Ποιος το λέει αυτό; Φέρτε τον να μου το πει. «Κατά πάσα πιθανότητα προωθήθηκαν ελεύθερα στο εμπόριο». Ουδέν αναληθέστερον, αφενός γιατί, κυρία συνάδελφε, αυτό επιβάλλουν οι κανόνες βιοασφάλειας, που με ευλαβική συνέπεια τηρεί η χώρα μας, και αφετέρου γιατί κάτι τέτοιο να σας πω ότι θα ήταν και πρακτικά αδύνατο. Ξέρετε γιατί θα ήταν πρακτικά αδύνατο; Διότι χρονικά δεν συμπίπτει. Πείτε και ότι ήταν απαραίσκειυη η πολιτική ηγεσία, απαραίσκειυη η υπηρεσία. Εκείνο το χρονικό διάστημα όμως δεν γίνονταν εκδορές, κυρία συνάδελφε.

Ανακρίβεια τρίτη, αναφέρετε σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων ως προς την ανίχνευση του μεταλλαγμένου στελέχους. Αυτό που λέτε μπορείτε να το αποδείξετε; Δεν μπορείτε γιατί εγώ μπορώ να σας αποδείξω το αντίθετο. Σας πληροφορώ, λοιπόν, ότι αμέσως μετά την επιβεβαίωση της πρώτης εστίας της νόσου στη χώρα μας, την Παρασκευή 13 Νοεμβρίου, η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ τη Δευτέρα αμέσως ενημέρωσε με επιστολές της, τόσο τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας των Ζώων -έχω τους αριθμούς πρωτοκόλλων και τα έγγραφα στη διάθεσή σας-, όσο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Και το έκανε αυτό, κυρία Σακοράφα, παρότι η μόλυνση των μινκ από τον συγκεκριμένο ιό δεν περιλαμβάνεται στις λίστες υποχρεωτικής ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Δεν υπήρχε δηλαδή συμβατική υποχρέωση της χώρας. Τουναντίον, εκ λόγου συνέπειας έκαναν αυτήν την ενημέρωση, καίτοι με βάση τους κανόνες δεν όφειλαν. Έκτοτε μάλιστα και σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ και σε εφαρμογή του δόγματος του ενιαίου ελέγχου -«One Health»- φροντίζει να επικαιροποιεί τα στοιχεία διαρκώς γνωστοποιώντας έγκαιρα, με πλήρη διαφάνεια και με κάθε ενδεδειγμένο τρόπο όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες στους τομείς της υγείας των ζώων και της δημόσιας υγείας. Εξάλλου θα γνωρίζετε ότι ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε κανείς διεθνής οργανισμός ή ευρωπαϊκή αρχή μάς έχει εγκαλέσει για οποιαδήποτε μέχρι σήμερα καθυστερημένη υποβολή πληροφοριών.

Κλείνω, κυρία συνάδελφε, και ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή σας, με την τέταρτη ανακρίβεια. Λέτε ότι στις επόμενες μονάδες εκτροφής όπου διαπιστώθηκε μετάδοση δεν έγιναν οι ενδεδειγμένες ενέργειες, υπονοώντας προφανώς, όπως καταλαβαίνω, ότι δεν έγινε θανάτωση όλων των ζώων. Και φυσικά δεν έγινε θανάτωση όλων των ζώων, κυρία συνάδελφε, γιατί με την ανίχνευση του ιού SARS-CoV-2 στις 18 Νοεμβρίου σε οκτώ ακόμα εκμεταλλεύσεις -πέντε ημέρες δηλαδή μετά το αρχικό κρούσμα- της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας κατέστη σαφές στους επαΐοντες της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής ότι ο ιός έχει εισέλθει σε αρκετές εκτροφές, ότι το περιστατικό δεν ήταν μεμονωμένο και ως εκ τούτου περνάμε από την αρχή της προφύλαξης στις αρχές της διαχείρισης.

Με βάση λοιπόν τα πρωτόκολλα η υπηρεσία εισηγήθηκε τον επαναπροσδιορισμό της στρατηγικής διαχείρισης των προσβεβλημένων νέων εκτροφών και τη μη μαζική θανάτωσή τους με γνώμονα τα ευρήματα της επιδημιολογικής διερεύνησης, τον κίνδυνο μόλυνσης του ανθρώπου -χαμηλός για τον γενικό πληθυσμό, μέτριος για τους εργαζόμενους σύμφωνα με τον ECDC-, την ήπια κατά κύριο λόγο κλινική νόσο στα ζώα η οποία υπαναχωρεί μετά από πολύ μικρό χρονικό διάστημα και βεβαίως τις αναγκαίες να ληφθούν υπόψη κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του κλάδου αυτού στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Τα υπόλοιπα θα τα πω, με την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε στη δευτερολογία μου.

Σας ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό η Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Φωτεινή Αραμπατζή καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστώ πολύ, κυρία Αραμπατζή.

Κυρία Σακοράφα, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε, ελπίζω να μου δείξετε και εμένα κάποια ανοχή, γιατί είναι σοβαρό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Βεβαίως.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κυρία Υπουργέ, πρώτον, είστε πολύ νέα για να με εγκαλέσετε ότι προκαλώ πολιτική αντιπαράθεση. Σε καμία περίπτωση από τη δική μου πλευρά τουλάχιστον για ένα τόσο σοβαρό θέμα που αφορά την υγεία όλων των πολιτών και ημών προσωπικά.

Δεύτερον, είναι σίγουρο ότι δεν θα ερχόμουν εδώ σε καμία περίπτωση χωρίς να έχω τεκμηρίωση για να σας κάνω μια τέτοιου είδους ερώτηση, η οποία απασχολεί μια πολύ μεγάλη μερίδα πολιτών της Βορείου Ελλάδος αλλά κυρίως και τους εκτροφείς αυτών των ζώων.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι είμαι κάθετα αντίθετη στην εκτροφή τέτοιου είδους ζωντανών, στα οποία με άγριο τρόπο, ζωντανά, γίνεται η εκδορά για να χρησιμοποιούμε τη γούνα. Θα παλέψω μέχρι τέλους αυτό να τελειώσει κάποια στιγμή. Όμως, αυτό είναι άσχετο. Δεν είναι της σημερινής συζήτησης.

Δεν θα αναφερθώ ούτε στα τραγελαφικά και τις ανακρίβειες όλων όσων υπευθύνων βγήκαν, είπαν, αναίρεσαν κάποιοι άλλοι οι οποίοι ήταν άσχετοι τελείως με το αντικείμενο. Ως περιφερειακοί σύμβουλοι, βγήκαν και μίλησαν για θέματα που δεν τους αφορούσαν, ως επιστήμονες. Δεν θα πάω σε αυτή τη διαδικασία.

Εγώ αυτό που θέλω να πω, όμως και που δεν ρώτησα την κυρία Υπουργό -και θα σας ρωτήσω τώρα, κυρία Υπουργέ, δεν το έκανα στην πρώτη μου τοποθέτηση- είναι το γεγονός ότι, ενώ μιλήσαμε για τη θανάτωση και για το γδάρσιμο όλων αυτών των ζωντανών, μας είπατε ότι θάφτηκαν σε λάκκους, αντί να αποτεφρωθούν -όπως επιβάλλεται- και τα δέρματα παραδόθηκαν σε επεξεργασία και αποθήκευση για να πωληθούν, αντί να αποτεφρωθούν, όπως θα έπρεπε να γίνει. Την ίδια στιγμή είναι πατικωμένα τα περισσότερα από αυτά τα ζώα στις υπόλοιπες μονάδες, στα κλουβιά. Εργάτες και ιδιοκτήτες εξακολουθούν να ασχολούνται με την εκτροφή τους, άλλοι εργάτες ασχολήθηκαν με τη θανάτωση, το γδάρσιμο και την ταφή των χιλιάδων ζώων, από τα οποία πάρθηκε η γούνα, αλλά οι εργάτες ασχολήθηκαν και με την επεξεργασία των δερμάτων που πούλησαν.

Όλοι αυτοί οι άνθρωποι, λοιπόν, έχουν οικογένειες, φίλους, συγγενείς, με τους οποίους έρχονται και σε επαφή. Τι πιο λογικό να σας ρωτήσουμε αν μέσα από αυτή τη διαδικασία υπάρχει μετάδοση του μεταλλαγμένου στελέχους.

Η ερώτησή μου εκφράζει μια εύλογη ανησυχία, που είμαι βέβαιη πως είναι κοινή για όλους μας, κυρία Υπουργέ, παρά τα όσα επισήμως λέγονται. Η ανησυχία αφορά έναν συγκεκριμένο κίνδυνο, που, αν τον υποτιμήσουμε, μπορεί να πάρει δραματικές διαστάσεις. Έχουμε πάντα την προσδοκία ότι στη Βουλή πρέπει να γίνεται ουσιαστικός διάλογος και όχι πόλεμος μεταξύ Κυβέρνησης και Βουλευτών οι οποίοι κάνουν ερωτήσεις.

Είχαμε, πάντως, προετοιμαστεί ότι θα έχουμε αυτή την απάντηση από την πλευρά σας. Είδαμε μόλις προχθές, την Τρίτη, στην εκπομπή της ΕΡΤ3, με τίτλο «Αθώα τα μινκ, δεν μεταδίδουν τον κορωνοϊό» και κεντρικό μήνυμα «δεν εμπνέει ανησυχία η κατάσταση στις εκτροφές γουνοφόρων». Εκεί ακούσαμε ότι μάλλον ο μεταλλαγμένος ιός δεν μεταδίδεται από τα μινκ στον άνθρωπο. Και όμως, ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων, ο ΟΙΕ -τον γνωρίζετε πολύ καλά- επιβεβαιώνει ότι ο ιός έχει αποδεδειγμένα επαναμεταδοθεί από το μινκ στον άνθρωπο.

Το Κρατικό Ινστιτούτο της Δανίας, το Statens Serum Institut, έχει προειδοποιήσει ότι οι εκτροφείς κινδυνεύουν περισσότερο από ό,τι οι γιατροί, οι νοσηλευτές και οι νοσηλεύτριες.

Κυρία Υπουργέ, νομίζω ότι δεν είναι ώρα για αχρείαστες ανησυχίες, αλλά ούτε και για επικίνδυνους εφησυχασμούς. Ο καθένας μπορεί να αποδεχθεί μια κυβερνητική προσπάθεια, που πρέπει για να διατηρείται το κλίμα ηρεμίας στην κοινωνική βάση. Είναι, όμως, άλλο θέμα το να καθησυχάζεις την κοινωνία και άλλο είναι να εφησυχάζουν οι υπεύθυνοι και να μη γίνεται ό,τι είναι αναγκαίο.

Το πρώτο εύρημα ήταν στο εκτροφείο της περιοχής της Κοζάνης. Τι δείχνουν τα έγγραφα του Διεθνούς Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων, όπου αναφερθήκατε προηγουμένως και το οποίο θα σας καταθέσω; Αρχή συμβάντος στις 4 Δεκεμβρίου του 2020. Επιβεβαίωση συμβάντος στις 8 Δεκεμβρίου του 2020. Ημερομηνία αναφοράς στις 12 Ιανουαρίου του 2021. Ενημέρωση ΟΙΕ στις 12 Ιανουαρίου του 2021. Αυτό το θεωρείτε εσείς φυσιολογικό, να ενημερώνετε για τη μετάλλαξη πάνω από έναν μήνα μετά;

(Στο σημείο αυτό η Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Σοφία Σακοράφα καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Στις 8 Δεκεμβρίου του 2020, λοιπόν, το ΕΚΕΤΑ εντόπισε σε πέντε γονιδιώματα του ιού την μετάλλαξη Y453F, που αναφέρεται ως παραλλαγή σχετιζόμενη με τα μινκ. Το ProMED, Πρόγραμμα Παρακολούθησης Αναδυόμενων Νοσημάτων της Διεθνούς Εταιρείας Λοιμωδών Νοσημάτων, εν όψει ανάλογου προβλήματος στη Σουηδία, αναφέρει την Ελλάδα ως παράδειγμα προς αποφυγή, γιατί σε αντίθεση με τις αναφορές, υπήρχε αναδυόμενη ασθένεια.

Πρόσφατα, στις 22 Ιανουαρίου, ο Υπουργός Υγείας ανακοίνωσε ότι ενισχύεται η γονιδιωματική επιτήρηση στην Ελλάδα με τη δημιουργία δικτύου, όπου τον έλεγχο των δειγμάτων θα διενεργεί το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, το ΙΙΒΕΑΑ.

Γνωρίζετε, λοιπόν, πως υπάρχουν χώρες όπου έχει εφαρμοστεί το κλείσιμο των μονάδων εκτροφής όσο διαρκεί η πανδημία, όπως είναι η Ολλανδία, η Δανία, η Ουγγαρία κ.λπ. και πολλές άλλες βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο λήψης τέτοιων αποφάσεων.

Από ό,τι έχουμε διαπιστώσει, λοιπόν, οι ενδιαφερόμενες επαγγελματικές ομάδες δεν έχουν καμία ουσιαστική ενημέρωση.

Από το άλλο μέρος, τα πρόσθετα μέτρα βιοασφάλειας στα εκτροφεία έχουν αποδειχθεί ουσιαστικά αναποτελεσματικά και αυτό ομολογείται από όλους.

Ελπίζουμε λοιπόν να υπάρχει εγρήγορση και αποτελεσματικότητα. Το «βλέποντας και κάνοντας» δεν αρκεί, κυρία Υπουργέ. Κι εδώ η κυβερνητική ευθύνη είναι ανάλογη του πιθανού κινδύνου. Περιμένουμε λοιπόν συγκεκριμένη απάντηση για τα μέτρα και τον τρόπο της αντιμετώπισής τους.

Εν πάση περιπτώσει, εδώ θα είμαστε και αύριο και θα αποδειχθεί ποιος έχει δίκιο και εύχομαι ειλικρινά, κυρία Υπουργέ, να έχετε εσείς.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κυρία Σακοράφα.

Κυρία Αραμπατζή, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία συνάδελφε, ευχαριστώ για την έμμεση φιλοφρόνηση για το νεαρό της ηλικίας. Βεβαίως, δεν ξέρω αυτό κατά πόσο συνδέεται με την επαρκή εκπροσώπηση στα κοινοβουλευτικά έδρανα. Σε κάθε περίπτωση, για να βάλουμε λίγο τα πράγματα στην τάξη τους, δεν σας εγκάλεσα εγώ, κυρία συνάδελφε, εσείς μας εγκαλέσατε, γραπτά και προφορικά. Κι εγώ έκανα επίκληση στη δημοκρατική σας ευαισθησία. Τη δουλειά σας τη σέβομαι πάρα

πολύ, τον κοινοβουλευτικό έλεγχο τον σεβόμαστε πάρα πολύ αυτή η Κυβέρνηση. Γι' αυτό απαντούμε, ως οφείλουμε, ανελλιπώς σε όλες τις επίκαιρες ερωτήσεις, πράγμα από σπάνιο έως –δεν ξέρω πώς να το χαρακτηρίσω- κατά τα προηγούμενα χρόνια 2015-2019. Δεν σας εγκαλώ λοιπόν εγώ, εσείς μας εγκαλείτε και μας λέτε απολύτως ελλιπείς και όλα τα σχετικά τα οποία είπατε.

Επίσης, αδυνατώ να καταλάβω τον συλλογισμό σας σε σχέση με τον εφησυχασμό. Όλα αυτά τα οποία σας παρέθεσα, για τα οποία υπάρχουν επίσημα έγγραφα, επίσημες ημερομηνίες, σας φάνηκαν ως αντίδραση εφησυχασμού από μια κυβέρνηση; Επίσης, κυρία συνάδελφε, με λυπεί πραγματικά το γεγονός, ποιο δηλαδή; Είπατε ότι περιμένατε την απάντησή μου. Δεν ξέρω αν έχετε κάποιες άλλες δυνατότητες και καταλαβαίνετε τι πρόκειται να σας απαντήσουν. Δεν είδα πουθενά αυτά τα οποία λέτε μέσα στην ερώτησή σας και τα οποία προφανώς διαβάζοντάς τα η κοινή γνώμη, που οφείλουμε να την ενημερώνουμε και οφείλουμε να την προστατεύουμε επίσης, αν τα διαβάσει δεν ξέρω κατά πόσο αισθάνεται ασφαλής. Από αυτά λοιπόν εδώ που λέτε στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, κι αν συνέβαιναν οφείλατε να έρθετε πιο έντονη και πιο μαχητική εδώ, κανένα δεν μας αποδείξετε. Δεν μας αποδείξετε κανένα. Κανένα δεν μας αποδείξατε.

Θέλω να κάνω λοιπόν ειδική αναφορά, κυρία συνάδελφε, σε ό,τι έχει σχέση με την υγεία των εργαζομένων στις μονάδες εκτροφής μινκ. Λέτε στην ερώτησή σας ότι η μετάλλαξη του SARS-CoV-2 μπορεί να έχει επιπτώσεις τόσο στην ανθρώπινη ικανότητα για την παραγωγή αντισωμάτων όσο και στις επαναλοιμώξεις, αλλά και στην αποτελεσματικότητα των εμβολίων. Κι εδώ, κυρία συνάδελφε, βρίσκεται πραγματικά -και θα το πω- η ανεπίτρεπτη ανακρίβεια των όσων γράφετε και δηλώνετε. Διότι ο ιός που επικαλείστε και έχει αυτές τις συνέπειες, οι οποίες προφανώς διασπείρουν έναν φόβο, η μετάλλαξη δηλαδή του στελέχους 5 της Δανίας, δεν είχε καμία απολύτως σχέση και ευτυχώς –ευτυχώς, να το υπογραμμίσω- με αυτόν που εντοπίστηκε στους έξι εργαζομένους των μονάδων, κυρία Σακοράφα. Κι αυτό δεν το λέω εγώ, κυρία Σακοράφα, αυτό το λέει ο Οργανισμός για τη Δημόσια Υγεία με χθεσινό του έγγραφο, κυρία Σακοράφα, όπου λέει: «Από την ανάλυση γονιδιώματος προκύπτει ότι τα στελέχη του ιού σε εργαζομένους εκτροφών μινκ και στα μινκ στην Ελλάδα είναι στελέχη της κοινότητας τα οποία δεν σχετίζονται με κανένα από τα στελέχη 1 ως 5, που ανιχνεύθηκαν σε μινκ και εργάτες σε εκτροφεία της Δανίας. Η μεμονωμένη μετάλλαξη Y453F...» -χωρίς δηλαδή τις επιπλέον τέσσερις μεταλλάξεις αυτού του έντονου κρούσματος στη Δανία- «...βρέθηκε σε έξι εργαζόμενους..» -η απλή δηλαδή- «...και στα μινκ τριών εκτροφών, ενώ δεν ανιχνεύθηκε σε κανένα δείγμα από τον γενικό πληθυσμό μέχρι τώρα...». Το χαρτί, επαναλαμβάνω, είναι από τις 4 Φεβρουαρίου. «Η συγκεκριμένη μετάλλαξη δεν προκαλεί βαρύτερη νόσο ....» -ο ΕΟΔΥ τα λέει αυτά- «...συγκριτικά με τα μη μεταλλαγμένα στελέχη του ιού. Από τους έξι εργαζόμενους που την είχαν, οι τρεις εκδήλωσαν ήπια συμπτώματα και οι τρεις ήταν ασυμπτωματικοί.».

(Στο σημείο αυτό η Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Φωτεινή Αραμπατζή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο Αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επομένως, παρακαλώ την προσοχή σας για όσα επικαλείστε στον δημόσιο λόγο.

Επιπροσθέτως, μάλιστα παρότι πρόκειται για επικίνδυνο στέλεχος, όπως λέει ο ΕΟΔΥ, εμείς, σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ, και με γνώμονα πάντοτε το δίχτυ ισχυρών προληπτικών μέτρων βιοασφάλειας φροντίσαμε, κυρία Σακοράφα, ώστε έκτοτε οι τετρακόσιοι πενήντα εργαζόμενοι στις εκτροφές μινκ να έχουν ήδη περάσει από οκτώ κύκλους ανίχνευσης τεστ κορωνοϊού, δηλαδή έχουν διενεργηθεί έως σήμερα τρεις χιλιάδες εξακόσια τεστ. Και βεβαίως, σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, έχει ληφθεί μέριμνα για την ένταξη αυτών των εργαζομένων στις ομάδες υψηλής προτεραιότητας, σε σχέση με τον εμβολιασμό.

Και κλείνω με την έκτη ανακρίβεια ότι δήθεν μεταλλαγμένα στελέχη του κορωνοϊού εντοπίστηκαν σε εκατόν είκοσι θετικά δείγματα των κατοίκων της Κοζάνης, των Γρεβενών και της Καστοριάς. Θα αναγνώσω ξανά για εμπέδωση την ανακοίνωση του ΕΟΔΥ: «Η μεμονωμένη μετάλλαξη Y453F, που καμία συσχέτιση δεν έχει με τον ιό της Δανίας, δεν ανιχνεύθηκε σε κανένα δείγμα από το γενικό πληθυσμό μέχρι τώρα». Και ευτυχώς και προφανώς δεν ανιχνεύθηκε στους εκατόν είκοσι στους οποίους αναφέρεστε.

Θέλω να πω επίσης, ότι σε όλη αυτήν τη διαδικασία έχουμε υποχρεωτική εφαρμογή αυστηρών μέτρων βιοασφαλείας στις μονάδες και παρεμπιπτόντως, τα μινκ που θανατώθηκαν, θανατώθηκαν με το δέρμα τους, κυρία Σακοράφα. Επιπλέον, σε αυτό το πλέγμα έχουμε την υποχρεωτική εφαρμογή αυστηρών μέτρων, όπως απαγόρευση μετακίνησης των ζώων από μονάδα σε μονάδα, υψηλούς όρους βιοασφάλειας στις μονάδες, υποχρεωτική χρήση μέσων ατομικής προστασίας από τους εργαζόμενους, προκειμένου να λειτουργήσουμε αποτρεπτικά.

Αναφορές λοιπόν, κυρία συνάδελφε, σε φήμες, σε εικασίες, σε αυθαίρετα στοιχεία είναι προφανώς αβάσιμες, ατεκμηρίωτες και επικίνδυνες για την αξιοπιστία της χώρας.

Ανακεφαλαιώνοντας, όχι μόνο δεν υπάρχει ζήτημα αναζήτησης ευθυνών που υπαινίσσεστε στην ερώτησή σας στη διαχείριση της κατάστασης, αλλά αντιθέτως επεδείχθησαν -και οφείλω να συγχαρώ όλους τους εμπλεκόμενους- και επιδεικνύονται, ως οφείλουμε, άμεσα αντανakλαστικά, γνώση και εφαρμογή των πρωτοκόλλων στο πεδίο. Οι μόνες ευθύνες που φοβάμαι ότι θα πρέπει να αναζητηθούν, αλλά δεν είμαστε αρμόδιοι εμείς αλλά η κοινή γνώμη να τις αναζητήσει, είναι αυτές της πολιτικής επένδυσης στην κινδυνολογία και στο φόβο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κυρία Αραμπατζή.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κυρία Σακοράφα, πρώτον, δεν προβλέπεται από τον Κανονισμό και δεύτερον, θα πρέπει η Υπουργός να απαντήσει. Έπρεπε, επίσης, στις 11.30΄ να παραδώσω την Αίθουσα.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ξέρω την διαδικασία και ζητώ συγγνώμη και από την κυρία Υπουργό.

Θα της πρότεινα λοιπόν, να διαβάσει πολύ προσεκτικά την ανακοίνωση του ΟΙΕ, όπως επίσης θα έπρεπε να διαβάσει πολύ προσεκτικά την ανακοίνωση του PROMED, όπως επίσης θα έπρεπε να ακούσει πολύ προσεκτικά τον κ. Θάνο ο οποίος είπε και ξε-είπε, αλλά είπε και κάτι πάρα πολύ σοβαρό: «Στην Ελλάδα δεν μπορεί να γίνει καμία δοκιμή, διότι δεν έχουμε κανένα εργαστήριο βιοασφάλειας», κυρία Υπουργέ.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ελάτε, κυρία Αραμπατζή.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ειλικρινά κυρία Σακοράφα, λόγω και της μάσκας που φοράτε με δυσκολία συλλαμβάνω όλες αυτές τις αναφορές τις οποίες κάνετε. Παρακαλώ να τις καταθέσετε στα Πρακτικά. Αρμοδιότερος από τον ΕΟΔΥ, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και τα σχετικά έγγραφα δεν φαντάζομαι ότι υπάρχει. Γιατί είπατε για τον ΟΙΕ.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής): Να το διαβάσετε, παρακαλώ.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Εσείς διαβάσατε αυτά που στείλαμε ως χώρα; Αν τα έχετε διαβάσει είμαι πολύ ικανοποιημένη.

Ευχαριστώ πολύ.